

DOCUMENT ANNEX AL MANIFEST

El Cos d'Agents Rurals

Creat l'any 1986, adscrit al Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya. Es configura com un cos de vigilància i control, de protecció i prevenció integrals del medi ambient, subjectes a la normativa bàsica de l'Estat i la legislació sobre funció pública de la Generalitat de Catalunya. Amb la condició d'agents de l'autoritat en l'exercici de les seves funcions i que exerceixen funcions de policia administrativa especial i policia judicial.

El Cos d'Agents Rurals (CAR) no pertany a les Forces i Cossos de Seguretat. Per tant, no és un Cos policial i no tenen encomanada la missió de persecució del delictes.

Avaluació dels riscos laborals

A la primavera del 2017 el Servei de Prevenció de Riscos Laborals (SPRL) presenta un informe d'avaluació. En les conclusions considera que la gran majoria de tasques que realitzen els Agents Rurals no comporten el risc suficient per tenir en compte el grup de treball d'experts en seguretat policial del Departament d'Interior (en aquest grup de treball d'experts només una de les 7 persones integrants pertany al Cos de Mossos d'Esquadra). Com a conclusió del document de l'anàlisi de riscos un 11% de les tasques que realitza el Cos d'Agents Rurals són susceptibles a augmentar les mesures policials de seguretat, mentre que per a la resta de funcions i tasques, segons el SPRL, és innecessària la concurrència de cap recomanació provinent del grup d'experts en matèria de seguretat. Les tasques a que fa referència aquest 11% són circulació motoritzada, caça i pesca.

Grup d'experts

Després dels desgraciats fets d'Aspa la llavors Directora General va comunicar que s'estava pensant en la creació d'un grup d'experts per millorar la seguretat en les actuacions i que es valoraria la possibilitat de fer un examen per obtenir la llicència de caça (avui dia s'obté simplement pagant una taxa) entre altres mesures. Davant aquesta proposta se li va fer la reflexió que depenent dels experts les conclusions podrien ja estar determinades.

El grup d'experts ha estat format per 3 Agents Rurals especialistes en antifurtivisme, antiverins, caça i pesca, 2 membres de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC) i dos comanaments de l'Office National de la Chasse et de la Faune Sauvage (ONCFS) francesos. Els membres d'aquest grup d'experts ho són en caça, pesca, antifurtivisme i seguretat ciutadana. Ja a la primera reunió el grup es proposa uns objectius i el primer és "Proposar la incorporació de les armes més adequades..." " a les posteriors reunions es proposa curs d'autoprotecció, formació per arma curta... comprar 500 armilles, 500 porres i 50 pistoles. Per tant la formació d'aquest grup d'experts s'ha fet amb la decisió prèvia i sense cap estudi que ho avalués que les armes donen seguretat en totes les tasques a desenvolupar pels Agents Rurals. Trobaríem interessant que aquest grup

d'experts proposés mesures en actuacions de caça, pesca i seguretat ciutadana però no en totes les altres actuacions i inspeccions que es realitzen al Cos d'Agents Rurals.

Deriva del cos

- Gener de 2017, assassinat de dos companys a Aspa.
- CCOO presenta denúncia criminal inculpant directament de la mort a 11 alts càrrecs.
- Creació de Direcció General dels Agents Rurals (anteriorment Subdirecció General) amb Marc Trachel com a DG amb encàrrec concret d'aprovar el reglament d'armes i crear mesures de seguretat.
- Creació del grup d'experts, format per persones expertes en armes i procediments policials.
- Les conclusions del grup d'experts és del 4 de juliol de 2018. Abans de les conclusions es publica:
  - Instrucció 6/2017, de 12 de juny, per la qual es regula l'ús d'armes diferents de les de foc i altres elements d'autoprotecció personal de dotació del Cos d'Agents Rurals.
  - Instrucció 6/2018 sobre la descripció, manteniment i ús de les armilles antibales d'ús individual del cos d'Agents Rurals.
  - Instrucció 7/2018 sobre la Unitat Mínima de Treball
  - També, abans de les conclusions dels experts es determina que serà obligat la realització d'un curs d'autoprotecció de 24 hores donat per l'ISPC (Institut de Seguretat Pública de Catalunya) i la realització de recordatoris d'aquest curs donat per companys voluntaris.

Amb aquesta successió de fets veiem com el govern pren la decisió de dotar el CAR d'armes i imatge de policia de seguretat ciutadana sense cap estudi previ que ho justifiqui. Es crea un grup d'experts en armes i procediments policials i abans de les conclusions dels experts ja es prenen les decisions.

Amb tots els canvis estan imposant una imatge de policia de seguretat ciutadana sense arma i sense la formació per ser-ho. Aquesta imatge pot posa el Cos com a objectiu de grups terroristes que el prenguin per policia de seguretat ciutadana. L'armilla, la porra i les manilles condicionen molt les actuacions, priven de moviment, es perd agilitat física i d'actuació, cosa que fa ser més vulnerables.

Amb el curs d'autoprotecció de 24h, on no hi ha avaluació de coneixements adquirits, estan condicionant tota la operativitat del Cos . S'ha donat com a aptes al curs a persones que l'únic que han fet és acte de presència, les persones que obertament no l'han volgut fer se les ha expedientat, les que, per altres qüestions, no l'han fet se'ls restringeixen les actuacions a mínims i hem vist com s'ha amenaçat, a algunes persones que no han fet el curs amb justificant mèdic, de rebaixar-los-hi el sou i de prendre mesures coercitives en contra d'elles.

Amb els nous PNTs de caça un dels agents de la patrulla d'inspecció porta arma llarga de defensa (Marling). L'obtenció de la llicència tipus C per utilitzar l'arma de seguretat es facilita als agents que la demanen sense cap tipus d'examen teòric ni pràctic, després només es fa una jornada de pràctiques d'un sol matí a l'any i no es té accés a l'arma per a poder-se familiaritzar amb ella. Amb aquesta formació no és possible assolir els coneixements i la pràctica suficients per treballar amb seguretat. La formació en protocols de caça, que es fa amb arma de foc, és generalitzada per tots els agents i ha estat donada un matí per companys voluntaris.

Altres formacions i prioritats del departament

Tenim dos cursos que també són obligats de fer i s'estan donant progressivament però que es trigaran uns anys a que tota la plantilla hagi pogut fer-los. "Defensa verbal" donat per Defensa verbal institut i "Intervenció bàsica en incendis forestals" donat per bombers. A aquests cursos no se'ls ha donat la mateixa importància que al d'autoprotecció. Les persones que no els han fet poden seguir fent les feines en incendis forestals i poden seguir interactuant amb els administrats. No hi ha previsió de fer una formació continuada d'aquestes matèries. El curs d'autoprotecció fet per ISPC el va fer tota la plantilla al llarg de l'any 2017, qui no fa el curs se l'invalida per treballar, seria molt diferent que s'invalidés per treballar qui no assoleix les capacitats i coneixements.

La unitat mínima de treball

Amb la Instrucció 7/2018 sobre la Unitat Mínima de Treball s'estan desaprofitant els pocs recursos humans que té el Cos d'Agents Rurals. És molt raonable que la unitat mínima de treball sigui de dues persones. Quan la idea de unitat mínima es porta al límit i s'aplica la instrucció, ens trobem amb casos com el de fer un acompanyament a una rompuda de terreny forestal amb l'enginyer forestal, el cap de la oficina d'agricultura de la comarca, el representant de Territori i Sostenibilitat per a l'avaluació d'impacte ambiental i el representant de la DO. Per no poder anar un/una agent a fer la inspecció s'ha hagut de fer patrulla de tres i han estat 8 persones representant l'administració acompanyant el propietari del terreny per fer inspecció d'1 hectàrea. Un dia que treballen tres persones a la comarca i s'ha de fer prospecció d'una planta en perill d'extinció amb una persona treballadora del Parc Natural, per no poder fer patrulla d'un/una agent que aniria amb la treballadora del Parc, hi ha dues persones que no poden fer patrulla independent per abordar altres feines i es fa la inspecció amb tres agents rurals i la treballadora del Parc. Si a la comarca hi ha tres agents de servei per no poder fer patrulla d'un persona no es pot fer el seguiment d'una àguila protegida, es tracta d'estar fixe en un lloc vigilant els moviments que fa l'animal d'entrada i sortida al niu, no es queda amb un administrat que ensenyarà la localització d'uns bens arquitectònics que se'ns demana que inventariem, no es pot fer el cens d'una planta que està en perill d'extinció... Si un agent està sol a la base no pot obrir la porta per atendre una persona administrada que hi acudeix.

El reglament d'armes

El Reglament d'Armes ha estat i continua sent el principal objectiu del Director General, que va prendre possessió del càrrec arrel dels desgraciats fets d'Aspa. L'esborrany actual del decret que desenvoluparà el reglament d'armes ja està en la seva última fase, i amb el redactat actual es pretén armar a tot el col·lectiu d'agents rurals: obligarà a tothom a portar una defensa extensible (porra) en totes les activitats quotidianes independentment del risc d'agressió, és a dir no discriminarà per exemple si la tasca és anar a inspeccionar una planta protegida (gestió) o realitzar una inspecció de pesca (inspecció amb possible sanció). Així mateix obligarà a tots els agents, sota amenaça de reducció del seu salari, a treure's les diferents llicències d'armes de foc. La idea de la Direcció General és que tot agent rural estigui capacitat per portar armes de foc en aquelles activitats que es determinin, això sí sense cap estudi que avaluï prendre una decisió tan seriosa com aquesta, decisió que no ha tingut en compte altres factors que des de IAC-CATAC creiem fonamentals.

Arguments en contra de l'actual reglament d'armes

Des del sindicat IAC-CATAC no estem en contra de l'aprovació d'un reglament d'armes pel CAR, de fet la nostra llei, tot i no ser un cos armat, ja contempla la possibilitat d'utilitzar armes de foc per realitzar determinades tasques molt concretes. Fins ara només eren les tasques d'antifurtivisme i algunes de gestió de fauna (sacrifici d'animals ferits...) ambdues realitzades per un nombre reduït d'agents de la plantilla. Creiem per tant que si està degudament justificat per ser tasques amb un risc elevat d'agressió (com l'antifurtivisme) o per la naturalesa de la tasca (gestió de fauna) s'han de poder utilitzar armes de foc i per tant el seu ús ha de d'estar degudament regulat per un reglament. Però el que no podem acceptar és que de manera indiscriminada, i sense estudis seriosos que ho avalin, es vulgui armar a tot el Cos d'Agents Rurals. Us detallem les raons principals del nostre posicionament:

- **Armes no necessàries en la majoria de tasques:** La Direcció General del CAR i una part minoritària del cos s'ha instaurat en la idea que en qualsevol moment de la nostra feina, sense discriminar el tipus de tasca realitzada podem patir una agressió, per això volen que portem sempre una porra al cinturó. Evidentment això es deu a una interpretació errònia del binomi **PERILL-RISC** i a una marcada psicosi («por, angoixa u obsessió irracional, en especial la que es dona en un col·lectiu de persones») que es produeix després d'uns fets traumàtics. El perill de patir un mal sempre existeix, de fet en qualsevol moment de la nostra vida, però s'ha de ponderar en la mesura que aquest perill es pugui manifestar (probabilitat). No és el mateix anar a comprovar la nidificació del trençalòs (activitat amb risc molt baix) que fer una inspecció de caça furtiva a la nit (risc molt alt). En el primer cas entenem que no cal prendre mesures per evitar una possible agressió (igual que no sortim de casa amb un casc per por a que ens caigui un test), en el segon calen mitjans de seguretat, entre ells les armes, de foc o no, i una formació exhaustiva en l'ús de de les mateixes.
- **Raons operatives:** Per utilitzar armes, ja siguin o no de foc, cal una formació intensa i continuada, perquè per treballar amb seguretat s'ha d'arribar a aconseguir certs

automatismes que dona la pràctica del dia a dia. El Cos d'Agents Rurals té un nombre de competències molt i molt gran, pràcticament la nostra feina es veu involucrada en qualsevol cosa que tingui relació amb el medi natural, d'aquestes aproximadament un 85% són tasques de gestió i també requereixen d'una formació especialitzada per treballar amb professionalitat i eficiència. És per això que trobem totalment incompatible que es vulgui formar adequadament a tots els agents en l'ús de les armes i alhora que aquests mateixos agents també rebin la formació necessària per dur a terme tota la resta de tasques. **Si volem seguretat és primordial l'especialització**, per a aquest motiu des del sindicat IAC-CATAC vam proposar a la Direcció del CAR primer i a la Conselleria després que es formés un grup específic dins del cos per fer les tasques amb més risc d'agressió, però en cap moment han mostrat interès i han continuat pel dret amb la seva idea preconcebuda...

- **Raons personals:** Un altre aspecte que sens dubte la Direcció General no ha tingut en compte alhora de decidir armar el CAR de manera indiscriminada és el tarannà propi dels agents. Al entrar al CAR tothom era conscient que l'ús d'armes era quelcom testimonial, de fet en cap promoció des de l'any 1986 s'ha fet una formació específica en aquest sentit com si tenen els cossos armats (ME fan 9 mesos d'acadèmia). Una part molt important dels agents no vol treballar armada, els motius són diversos: les armes produeixen angoixa, motius ètics, molts creiem que per la majoria de tasques no ens calen i quan hi han petits conflictes a les tasques ordinàries estem habituats a resoldre'ls amb mà esquerra, per molts de nosaltres les armes representen més un problema que no pas una solució, i a més som conscients que no és viable que ens donin la formació adequada pel seu bon ús a tots.
- **Augment de la inseguretat i altres:** Les armes tal i com s'estan utilitzant actualment al CAR, i tal com es pretén que s'utilitzin amb l'actual redactat del reglament d'armes suposen més un augment de la inseguretat que no pas el contrari, a tall d'exemple:
  1. Les llicències tipus C per utilitzar l'arma de seguretat en les actuacions de caça es facilita als agents que la demanen sense cap tipus d'examen ni teòric ni pràctic i després només es fa una o dues jornades de pràctiques d'un sol matí a l'any. Això augmenta la nostra seguretat o a l'inrevés?
  2. Utilitzar armes en actuacions amb poc risc augmenta la inseguretat de forma innecessària perquè hi ha risc d'accidents i incidents que sense armes no es produirien.
  3. Els "Elements de seguretat", innecessaris per la majoria de tasques que fem, ens donen una imatge del que no som, semblen policies (porra, armilla, volen dotar-nos també de manilles per portar sempre al cinturó...) però no ho som ni per vocació ni per formació. I això és perillós perquè amb aquesta imatge podríem ser fins i tot objectiu de terroristes.
  4. Els Elements de seguretat ens allunyen de la ciutadania en les nostres tasques més habituals.

Seguretat passiva i visita a grups parlamentaris

En les reunions i en les demandes fetes al departament per millorar la seguretat en el treball hi hem inclòs el que en diem mesures de de seguretat passiva. Són mesures destinades a prevenir i per tant a reduir els riscos. Fent una analogia amb els incendis forestals sempre és millor invertir en evitar els incendis que en apagar-los. La seguretat passiva sempre és molt més eficaç que la seguretat activa (elements de seguretat com ara les armes)

- **Elaboració i aprovació del Reglament de la Llei de pesca.** L'any 2010 s'aprova la nova llei de pesca, 9 anys més tard encara no tenim el reglament fet ni aprovat. Hi ha massa articles de la llei que estan sotmesos al desenvolupament del reglament com perquè aquesta pugui ser efectiva.
- **Elaboració i aprovació de Llei de caça i el seu reglament.** Actualitzar la llei franquista de l'any 1970. Entre altres mesures podria limitar l'ús de les armes després d'haver consumit alcohol (a la manera de la llei de trànsit), veure la proposta que va fer CATAAC.
- **Limitació a l'accés de les armes.** Que el govern impulsi la proposta de modificació de la normativa que permet l'accés a les armes. Amb l'actual normativa és molt fàcil que persones sense coneixements de caça i que pateixen trastorns mentals greus puguin tenir una llicència d'armes.
- **Examen per la obtenció de la llicència de caça.** Garantir els coneixements de les espècies cinegètiques i la normativa de caça quan s'obté la llicència. A diferència de països com Alemanya en que s'ha de passar un examen per la llicència de caça, a Catalunya aquesta s'obté pagant una taxa.
- **Control de les persones que estan caçant amb arma de foc o no en les Àrees Privades de Caça (APC's).** Per la seguretat de les inspeccions dels agents rurals i pels usuaris del medi natural és important tenir un control de les armes que hi ha en una APC. Ningú sap qui caça ni quants caçadors hi ha en un dia determinat en una APC. Exigir que les APC's que venen tiquets per caçar en el dia només ho facin garantint que la persona a qui se'ls ha venut un tiquet té tota la documentació necessària.
- **Creació d'un grup especial de intervenció.** Si després d'un estudi rigorós es determina que per cobrir les actuacions del CAR amb risc i proporcionar seguretat als agents cal l'ús de les armes, crear un grup especialitzat donant la formació necessària. Avui per avui el que està implementant el departament és, donar una formació mínima per a tots als agents, fet que ens porta a que aquesta no sigui suficient ni adequada per a garantir la seguretat en les actuacions. Això posa als agents en situacions de risc sense una formació policial que pugui oferir garantia d'èxit i seguretat per la ciutadania ni pels propis agents.
- **Especialització.** Donar formació per a l'especialització tal com està reflectit en la llei i el reglament del CAR: fauna, incendis, forestal i medi ambient. Tots els agents haurien d'estar especialitzats. Actualment el gran nombre de procediments normalitzats de treball sobre les matèries en les que tenim competències està creant inseguretat real per la impossibilitat de dominar tota la normativa i els procediments de treball a aplicar en cada situació.
- **Revisió d'instruccions.** Revisar instruccions i ordres que amb la uniformitat donen al CAR una imatge de policia i cos de seguretat ciutadana sense ser-ho i sense tenir els instruments i la formació. Aquesta imatge crea per si sola una tensió innecessària entre els i les agents del CAR i en la resta de la població amb qui interactuem contínuament. Posant-nos realment en una situació de més risc que si operéssim amb una imatge més neutre.

A banda de les mesures passives de seguretat anomenades també creiem necessari una recerca en comunitats veïnes i països veïns, de com afronten la protecció de la natura i la seguretat de les persones que hi treballen. Aquesta feina no tenim constància que s'hagi fet. No ens hem de confondre amb la "comissió d'experts" on hi ha hagut dos comanaments de l'Office National de la Chasse et de la Faune Sauvage (ONCFS) francesos però que aquests només fan actuacions de caça i pesca i sobretot es dediquen a l'antifurtivisme. La resta d'actuacions que nosaltres fem estan repartides per 15 oficines diferents. No considerem que convidar a dos membres de l'ONCFS en el "grup d'experts", quan la decisió d'armar el cos ja està presa, sigui fer un estudi rigorós per veure com es resolen les qüestions de seguretat en altres països.

Durant l'any 2018 hem visitat el parlament per entrevistar-nos amb els grups parlamentaris de ERC, Junts X Cat, PSC, Cs, Unides Podem i la CUP. En aquestes visites entre altres coses hem plantejat el problema que veiem en l'aprovació del reglament d'armes tal com està redactat i en la deriva policial que està prenent el cos. Els hem esposat la necessitat de proporcionar el CAR de mitjans per millorar la seguretat en el treball amb les mesures de seguretat passiva i els hem demanat si s'està treballant en elles o si des del departament hi ha hagut la demanda de que s'hi treballi ja que són lleis i normes que millorarien la gestió en els diferents àmbits i augmentarien la seguretat en les inspeccions dels Agents Rurals.

Les respostes sempre han estat que no s'està treballant en aquests temes, alguns grups han presentat mocions però el cas és que seguim sense una llei i un reglament de caça, sense desplegar la llei de pesca amb un reglament, sense un control eficaç per l'accés a les armes, sense un control per l'accés a la llicència de caça, sense un control de les persones que accedeixen als vedats amb tiquets, sense un grup especialitzat dins el cos que garanteixi les actuacions considerades de risc, sense l'especialització per temes que garanteixi un major coneixement de les matèries que es treballen i segueixen augmentant les instruccions que ens donen una imatge de policia de seguretat ciutadana sense ser-ho, per tant donant una imatge del que no som i posant-nos en risc davant de possibles agressions.